

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра англійської мови, літератури з методиками навчання

ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)
Методичні вказівки до організації самостійної роботи для
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальності
С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями); D2
Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Мукачево
2025

УДК 378.016:811.111(072)(075.8)

Авт. знак І-67

Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою Мукачівського державного університету протокол № 4 від « 28 » жовтня 2025 р.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання протокол № 3 від « 19 » вересня 2025 р.

Укладач: доктор філософії, доцент, Кравченко Т.М.

Рецензент:

І-67

Кравченко Т.М. Іноземна мова (англійська): методичні вказівки до організації самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями); D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок / укладач: ТМ. Кравченко – Мукачево: МДУ, 2025. 64 с. (1,9 др.арк).

Методичні вказівки містять вступ, перелік питань до самостійної роботи, методичні рекомендації, питання для підсумкового контролю. Також у вказівках зазначено критерії до оцінювання письмових самостійних робіт, тестових завдань та презентацій. Здобувачам запропоновано тестові завдання для самоконтролю знань та список рекомендованої літератури.

© Мукачівський державний університет

© Кравченко Т.М., 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
.....	
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ СРЗ.....	7
ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ.....	8
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ.....	9
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СРЗ.....	10
ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	11
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	12
ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ	43
ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	53
ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62

ПЕРЕДМОВА

Самостійна робота є невід'ємною частиною навчального процесу й основою пізнавальної діяльності здобувача. Метою методичних вказівок є конкретизація самостійної роботи здобувача для всебічного підвищення рівня знань, раціоналізації процесу підготовки, виконання й захисту самостійної роботи, єдності навчальної та науково-дослідної роботи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є лексичні і граматичні аспекти англійської мови.

Міждисциплінарні зв'язки: Друга іноземна мова (німецька), ділова українська мова.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Іноземної мови (англійської)” є підготовка спеціалістів за освітнім ступенем бакалавра відповідно до державних стандартів, встановлених освітньо-кваліфікаційною характеристикою та освітньо-професійною програмою підготовки спеціалістів фахового спрямування зі спеціальностей С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями); D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни “Іноземна мова (англійська)” є набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності, а саме аудіюванні, говорінні, діалогічному мовленні, читанні, письмі та перекладу, в обсязі тематики, що обумовлена професійними потребами; оволодіння новітньою фаховою інформацією через іноземні джерела.

1. Завданнями різних видів мовленнєвої діяльності є засвоєння:

- фонетичних норм іноземної мови;
- лексичних одиниць, знання яких забезпечує студентам можливість вести бесіду з фаху та одержувати інформацію з іноземних письмових та усних джерел;
- граматичного матеріалу іноземної мови;
- лексичного мінімуму (категорії буття, їх властивості та відносини; географічні, демографічні, економічні та політичні дані) конкретної країни світу, мова якої вивчається;
- лексичного мінімуму регіональних та соціальних відносин між Україною та країною, мову якої вивчають;
- аббревіатур іншомовних фахових термінів у певній професійно – орієнтованій галузі;
- лексичного мінімуму ділових контактів, ділових зустрічей, нарад;
- мовленнєвого етикету спілкування (мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження);
- лексико-граматичного мінімуму забезпечення та мовно-комунікативного

рівня проведення презентацій;

- лінгвістичних методів аналітичного опрацювання іншомовних джерел;
- роботи з електронними іншомовними джерелами;
- лексичного мінімуму комп'ютерних (інформаційних) технологій.

2. Завданнями аудіювання є формування та удосконалення вміння сприймати мовлення іншої особи як при безпосередньому спілкуванні, так і в запису. Студенти повинні розуміти тексти загально-освітнього та професійно-орієнтованого характеру та мовлення нормального темпу з голосу викладача чи у звукозапису.

3. Завданнями говоріння є оволодіння та удосконалення двох форм: діалогічного та монологічного мовлення.

4. Завданнями читання є оволодіння:

• ознайомчим та пошуковим читанням з визначеною кількістю невідомих слів без словника;

• читанням з визначеною кількістю невідомих слів із використанням словника;

• методами дослідження друкованої іншомовної оригінальної літератури та розширення лексико-граматичних джерел;

• професійно-орієнтованими іншомовними джерелами;

• методикою пошуку нової інформації в іншомовних джерелах;

• електронними іншомовними джерелами;

• елементами усного перекладу інформації іноземною мовою в процесі ділових контактів, ділових зустрічей, нарад;

• комп'ютерним перекладом іншомовної інформації;

• пошуком інформації у мережі Інтернет за методом ключових слів.

5. Завданнями письма є формування вмінь говоріння і читання шляхом навчання студентів не тільки правопису, але й умінню письмово викладати свої думки, і разом з тим передбачає оволодіння:

• іншомовними особливостями ділового листування; лексикою, граматикою, синтаксисом ділового етикету та культурологічним аспектом;

• методами та лінгвістичними особливостями анотування та реферування іншомовних джерел.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:
знати:

- професійну лексику та термінологію і застосовувати її;
- лексичний мінімум ділових контактів;
- основні правила ділового етикету спілкування;
- основні прийоми техніки усного та письмового перекладу професійно-орієнтованих іншомовних джерел;
- лексичний мінімум комп'ютерних технологій.

вміти:

- вести бесіду з фаху; володіти зразками кліше, штампами, фразами

необхідні для спілкування;

- одержувати інформацію з іноземних джерел;
- володіти навичками мовленнєвого та ситуативного спілкування в письмовій формі.
- читати та перекладати оригінальну літературу з професійно-фахового спрямування.
- робити аналіз текстів науково-технічної літератури з точки зору стилістики;
- володіти основами професійного усного та письмового спілкування;
- заповнювати та укладати ділову документацію;
- вирішувати мовні комунікативні завдання в рамках професійної тематики.

Самостійна робота студентів з зазначеного курсу передбачає ознайомлення з навчальною програмою із «Іноземної мови (англійської)», з методичними рекомендаціями та темами до СРС, питання для контрольного заліку. Також методичні вказівки рекомендують ознайомитись з критеріями оцінювання самостійних робіт, тестових завдань та презентацій і список рекомендованої літератури.

Зміст курсу (дисципліни) є доступним для студентів 1 курсу й розрахований на засвоєння його кожним студентом як денної, так і заочної форми навчання. Для оцінювання процесу та результатів вивчення «Іноземна мова (англійська)» розроблені чіткі, зрозумілі й відомі студентам критерії, відповідно до яких виставляється оцінка, і використовуються при цьому такі методи, як: усне опитування, тестування, оцінювання виконання творчих завдань тощо. Перевірка виконання плану самостійної роботи проводиться на практичних заняттях та під час чергування викладача.

При виконанні плану самостійної роботи студенту необхідно прочитати теоретичний матеріал у підручниках і посібниках, указаних у бібліографічному списку, та, використовуючи спеціалізовані збірники вправ, виконати запропоновані практичні завдання з відповідних тем.

При труднощах з тих чи інших питань дисципліни, або теми в цілому, студент може звернутися за консультацією до викладача, який читає цю дисципліну.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемний метод, що передбачає створення проблемної ситуації, виділення проблемного завдання, частково-пошуковий метод (включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання), дослідницький метод (спрямований на включення студентів у самостійне розв'язання пізнавального завдання з використанням різноманітних інформаційних джерел).

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ СРЗ

Для реалізації СРЗ у процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують завдання різних типів і рівнів складності.

Перший рівень СРЗ забезпечує засвоєння предметних знань, основних понять та термінів, видів та способів діяльності, формування навичок, умінь, але не передбачає самостійного застосування набутого.

Другий рівень СРЗ формує певні навички та вміння самостійно застосовувати засвоєні знання для виконання певних завдань:

- підготовка презентацій для перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу тем.

Третій рівень передбачає самостійний інформаційний пошук, прийняття самостійних рішень та творчий рівень застосування набутих знань, навичок, умінь:

- факт виконання таких завдань свідчить про прагнення здобувачів до самореалізації та професійної рефлексії в процесі навчання;
- за бажанням здобувачі представляють презентацію на англійській мові.

ТЕМАТИКА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів оцінюється складовою загального оцінювання навчальної дисципліни. Студентам рекомендовані контрольні питання, різнорівневі тести, експрес-контроль, створення презентацій до практичного матеріалу.

Тематика СРС	К-ть годин
Тема 1. Biography.	3
Тема 2. Family relations. My family.	3
Тема 3. Home. My home. Kinds of rooms.	4
Тема 4. Seasons, weather, climate.	4
Тема 5. Shopping.	4
Тема 6. Meals.	4
Тема 7. Hobby.	4
Тема 8. Leisure time. Collecting something.	4
Тема 9. The literature. My favorite author.	4
Тема 10. My favorite holiday.	4
Тема 11. Sport in our life.	4
Тема 12. At the doctor. Ailments and illnesses	4
Тема 13. Environmental protection.	4
Тема 14. Everyday life.	4
Тема 15. Transcarpathia	4
Усього годин	58

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

Розмовні теми

Тема 1. Biography

Розповісти усно про себе: ім'я, вік, місце народження, навчання, хобі, плани на майбутнє.

Тема 2. Family relations. My family

Розповісти про свою родину, її склад, сімейні традиції, відносини між членами сім'ї.

Тема 3. Home. My home. Kinds of rooms

Описати свій дім або квартиру: кількість кімнат, їх призначення, улюблену кімнату.

Тема 4. Seasons, weather, climate

Розповісти про пори року, свою улюблену пору, типову погоду в Україні.

Тема 5. Shopping

Описати свій досвід покупок: де ви зазвичай купуєте продукти, одяг, подарунки; онлайн- і офлайн-шопінг.

Тема 6. Meals

Розповісти про прийоми їжі протягом дня, улюблені страви, здорове харчування.

Тема 7. Hobby

Розповісти про своє хобі, чому воно вам подобається, як ви проводите вільний час.

Тема 8. Leisure time. Collecting something

Розповісти, як ви проводите дозвілля, чи колекціонуєте щось, які маєте інтереси.

Тема 9. Literature. My favorite author

Розповісти про улюбленого письменника, його творчість, улюблену книгу.

Тема 10. My favorite holiday

Описати своє улюблене свято, як ви його святкуєте, традиції вашої родини.

Тема 11. Sport in our life

Розповісти про роль спорту в житті людини, свій улюблений вид спорту або спортсмена.

Тема 12. At the doctor. Ailments and illnesses

Розповісти, як ви дбаєте про здоров'я, що робите, коли хворієте, як поводитись на прийомі у лікаря.

Тема 13. Environmental protection

Розповісти про проблеми навколишнього середовища, шляхи їх вирішення, екологічні звички.

Тема 14. Everyday life

Розповісти про свій типовий день: коли прокидаєтесь, навчаєтесь, відпочиваєте, допомагаєте вдома.

Тема 15. Transcarpathia

Розповісти про рідний край, його природу, визначні місця, традиції, відомих людей.

Граматичні питання

Назвати особові займенники в однині та множині.

Скласти 3 речення з дієсловом "to be" у теперішньому часі.

Утворити множину іменників (cat – cats, man – men).

Пояснити, як утворюється присвійний відмінок (the girl's book).

Назвати присвійні займенники (my, your, his, her, its, our, their).

Скласти 3 речення з числівниками (one, two, third, tenth).

Утворити ступені порівняння прикметників (big – bigger – the biggest).

Назвати основні прийменники місця та часу (in, on, at).

Пояснити вживання артиклів a/an/the і скласти приклади.

Скласти 2 речення у Present Simple (I go to school every day).

Скласти 2 речення у Past Simple (I visited my friend yesterday).

Скласти 2 речення у Future Simple (I will study tomorrow).

Скласти 2 речення у Present Continuous (I am reading now).

Скласти 2 речення у Past Continuous (I was doing homework at 6 p.m.).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СРС

Самостійна робота студента є одним із основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення даної дисципліни. Її зміст визначається робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна роботи студента оцінюється як окремий компонент і складає – 0,2.

- При усних відповідях: повнота розкриття питання, логіка викладання, культура мови, емоційність та переконаність.
- При виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання враховуються такі рівні знань студентів:

1-й рівень – низький. Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу. Відповідь при відтворенні навчального матеріалу – елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення;

2-й рівень – середній. Студент володіє повним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами. Відтворюється основний навчальний матеріал, виконуються завдання за зразком, володіння елементарними вміннями навчальної діяльності.

3-й рівень – достатній. Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

4-й рівень – високий. Знання глибокі, міцні, узагальнені, системні та творчо застосовуються. Навчальна діяльність має науково-дослідницький характер.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розмовні теми

- Тема 1. Biography.
- Тема 2. Family relations. My family.
- Тема 3. Home. My home. Kinds of rooms.
- Тема 4. Seasons, weather, climate.
- Тема 5. Shopping.
- Тема 6. Meals.
- Тема 7. Hobby.
- Тема 8. Leisure time. Collecting something.
- Тема 9. The literature. My favorite author
- Тема 10. My favorite holiday.
- Тема 11. Sport in our life.
- Тема 12. At the doctor. Ailments and illnesses.
- Тема 13. Environmental protection.
- Тема 14. Everyday life.
- Тема 15. Transcarpathia.

Граматичні теми

1. Особові займенники в однині та множині. Вживання дієслова “to be” Порядок слів у реченні.
2. Іменник. Множина іменників. Присвійний відмінок. Винятки з множини іменників.
3. Займенник. Присвійні займенники.
4. Числівники. Порядкові та кількісні числівники.
5. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Винятки. Вживання прикметника з іменниками.
6. Вживання прийменників в англійській мові.
7. Артикль. Вживання означеного артикля.
8. Вживання неозначеного артикля.
9. Правила вживання іменників без артикля.
10. Теперішній неозначений час. Допоміжне дієслово «to do»
11. Минулий неозначений час.
12. . Майбутній неозначений час. Допоміжні дієслова в майбутньому часі.
13. Теперішній тривалий час.
14. Минулий та майбутній тривалий час.

Завдання для самостійної та індивідуальної роботи

Тема 1, 2.

ABOUT MYSELF AND MY FAMILY

1. Read and translate the text.

Our family is quite a big one; there are nine of us (we are nine in all): Father, Mother, Grannie, Grandpa, three sons and two daughters. Besides we have a world of relatives. Our surname is Lemishko. We live at 24, Green Street, in Kyiv.

My father, whose full name is Hryhory Ivanovych Lemishko, works at an institute. He is an architect. To my mind he is a handsome man with pale, brown face and cherry-coloured eyes. Here is Mamma, a tall, very attractive-looking woman with large dark eyes and a charming face, though she is 50. My mother's maiden name was Novak. She is a housewife and runs the house. Early in the morning she is already on the go. Of course each of us gladly (willingly) does his bit and helps Mother — even Grannie and Grandpa who have just been pensioned off.

Mamma has a brother, Heorhy by name. Mother's brother is our uncle. Uncle Zhora, as we call him, is fond of joking and always good-humoured. Mother also has a sister Lidia, who is our aunt. She has four children. They are our cousins and our parents' nephews and nieces. Auntie Lida's husband died some years ago. Thus Aunt Lidia is a widow and her children are fatherless.

Daddy has a brother, too. He is our uncle and we are his nephews and nieces. His name is Mykola Lemishko, but we call him Uncle Mykola.

We love Uncle Mykola dearly. Though he is a man of a hasty temper his heart is always in the right place.

My name is Tamara. I am the eldest in the family. I mean the oldest of my brothers and my sister. When I am not among them I feel young but when I look at them I begin to feel quite old. My brother Myshko, that is Mykhailo, is two years younger than I am. He has just successfully graduated from one of the Kyiv institutes. He is about to work at the biggest factory in his special field. They say Mykhailo is a promising engineer who is not only very clever but is also a very hard worker and likes to do everything as well as he can. He is a good-looking chap. He has rather dark-brown hair and good grey eyes. He isn't very tall but he is strong, swims well and is a good footballer.

Last year Myshko fell in love with a slim green-eyed girl Hannusia. I think she is pretty — and so do all the members of our family except Myshko, he thinks she is beautiful. They are getting married next month. So their wedding is coming off very soon. My brother's wife will be my sister-in-law. Our parents will have a daughter-in-law and she will have a mother-in-law and a father-in-law.

The youngest and the smallest of our family is Katrusia. She is only four, though she thinks she is quite a big girl and doesn't like you to call her the baby. Then there are Maksym and Oles. They are both of the same height and they are so like each other that sometimes people can hardly tell one from the other. They are not twins. Maksym is a healthy boy of twelve, with a brown face, fair hair, and blue eyes. Oles is a boy of eleven. The boys are at school. Maksym is in the sixth form (grade) and Oles is a fifth grader. They have lessons every day except Sundays. On Sundays they seem to think of nothing but football, and climbing, and eating, and joking, and fighting. They are the noisiest boys I have ever known — and the nicest. Being of an active disposition they do not care much for sitting at a desk and doing school work. Still, they are well-meaning and intelligent lads, who know that they ought to work hard at their lessons. So they do their best. Each of them is excellent at handwork. One of them would like to be an engine-driver. The other's cherished dream is to become a pilot and to fly a jet plane.

Altogether now our grandparents have five grandchildren. Two of them are granddaughters and three are grandsons.

2. Answer the questions.

1. What is your first name? What is your surname?
2. How old are you?
3. When is your birthday?
4. Is your family large? How many are you in the family?
5. Have you got any brothers or sisters?
6. What are your parents? Where do they work?
7. How long have your parents been married?
8. Do they have much in common?
9. Do you spend a lot of time with your family?
10. What sort of things do you do together?
11. Do you go out with your parents?
12. Who runs the house in your family?
13. What are your household duties?
14. What is your father's hobby?
15. Can you describe your mother?

Tema 3.

MY IDEAL HOUSE

- 1. Read and translate the text.*

A person's home is as much a reflection of his personality as the clothes he wears, the food he eats and the friends he spends his time with. Everybody has in mind an "ideal house" and an "ideal home". How do I see my "ideal house", how do I see my life there?

There are many kinds of dwellings, from town houses, which include terraced houses, semi-detached, detached houses, to country houses.

I want to live in my own house, maybe in a cottage in the suburbs. My house will consist of the ground and the first floor. There will be six rooms in it. In front of the house I will have a small garden with different flowers. I'll also have a garage for my car.

Here is a brief description of the house I dream of. My bathroom is very good-looking: the walls are tiled in cream, the washbasin, the toilet are pastel pink. My towels are also pink. Then I go to the kitchen to have breakfast. It is always pleasant to cook in it because it is very comfortable. I make my tea and sandwiches and have breakfast. Then I go to my work, but in the evening "there is no place like home". I have rest in the living-room. I can sit on the sofa and read or watch TV. Then I go to the bedroom. It is my favourite room. Here I sleep and see my sweet dreams.

Tema 4.

THE WEATHER

1. Read and translate the text.

The English are famous for their tea and their weather. And the English are always talking about their weather. But English weather is never the same two days running. So everyone notices it. Awful day, isn't it? Lovely weather for ducks. Did you have good weather? What was the weather like? Nice day. Fine day today. A beautiful day, isn't it? Isn't the weather awful? What a dreadful day! It's pouring outside — raining cats and dogs.

The best time of the year in England is the spring and early summer. Then the cold winds and the fog and the heavy rains have all gone, and the sun is warm for the first time. Of course it rains sometimes then too, and it is often cloudy, but not so often as in the winter. It rains quite often all the year round in England. That's why it is such a green country, with long rich grass for the cattle and sheep, and beautiful lawns in the gardens.

The autumn is sometimes a time of very good weather, with clear blue skies and the sun shining every day. But the spring is better because after the spring comes the summer, the short English summer, when people go to the seaside, to the coast, to bathe in the sea and dig in the sand. But in the autumn, even when the sun shines, there is the winter to follow.

Sometimes England has no snow at all in the winter, but the North and Scotland usually have some after Christmas. If there is a long frost and the ice is hard enough, then everyone who has skates gets them out and skates on the rivers

and pools. The east wind is cold and blows in from the North Sea. Then all England shivers, especially in the east. The Welsh are lucky, because Wales is in the west and is warmer than most of England.

2. Translate the following words and word combinations into Ukrainian.

We weather is: fine: fair / clear / bright / sunny / mild / balmy / kind / lovely / nice / pleasant / settled / calm / good / excellent / perfect / beautiful / splendid / delighted / changeable: variable / unsettled / unsteady / mixed / treacherous / unpredictable / bad: unpromising / poor / unpleasant / disagreeable / unfavourable / dull / depressing / gloomy / nasty / foul / dirty / awful / terrible / dreadful / horrible / miscellaneous: dry / hot / cold / frosty / hazy / misty / wet / rainy / windy / rough / gusty / stormy.

The sky is: bright / blue / clear / cloudless / starry / gray / cloudy / overcast.

The temperature is 15 degrees below (above) zero.

3. Describe the weather today.

4. Describe the weather on one of the summer (autumn, winter, spring) days.

5. Make the weather forecast for tomorrow.

6. Translate the following sentences into English:

1. Я люблю літні зливи з градом, блискавкою та райдугою.
2. Взимку річки та озера вкриті густою кригою.
3. В жовтні починають дути холодні вітри, часто йде сильний дощ, листя опадає на землю.
4. Найгірша погода взимку - це туманна та слякотна погода.
5. Минулого року сніг почав танути наприкінці січня і невдовзі почали розпускатися бруньки на деревах.
6. Минулого місяця погода була дуже мінлива.
7. Я люблю зиму з її сонячними морозними днями.
8. Влітку дні стають довші, а ночі коротші
9. Весною природа пробуджується від довгого зимового сну.
10. Діти повинні гуляти в будь-яку погоду.
11. Протягом ранку була сильна злива, але невдовзі випогодилось.

Тема 5.

SHOPPING

1. Read and translate the text.

When we want to buy some goods we go to the shop. Before going shopping we make a list of items that we need. We can go to a big department store which sells different goods and has a large selection, a supermarket or to one of the small retail shops.

Ham, bacon, sugar, tea, coffee, salt, pepper and so on are sold at the grocer's. Bread is sold at the baker's, meat at the butcher's, vegetables at the greengrocer's and fruit at the fruiter's. We go to the confectioner's for cakes and sweets.

We buy clothes at the men's, boy's, ladies' and girls' outfitters. When we want to buy boots and shoes we go to the boot and shoe shop. We buy books at the bookshops.

Supermarkets are very popular with shoppers because they sell not only food, but also ready-made clothes, hosiery, toys and other goods. People like to buy brand-new goods, but some of them buy second-hand goods at the second-hand shops.

Behind the counter ready to serve you is the shop-assistant or salesman (salesgirl). He or she puts your money in a cash register, give you your change and wrap up the thing you bought.

In the shop we can see women arguing that the price shot up and the goods are too expensive. Many women shop in the market where goods are cheaper. People, who cannot buy the things they want, go window-shopping.

Dialogues **SHOE DEPARTMENT**

Assistant: Can I help you?

Alexander: I'd like a pair of trainers, please.

Assistant: What size?

Alexander: Size 41, please.

Assistant: Try this pair on. They are the cheapest, the lightest and the most comfortable. They are very popular.

Alexander: They are rather small.

Assistant: Try these then. They're bigger.

Alexander: How much are they?

Assistant: £17

Alexander: I think they are great.

CLOTHES DEPARTMENT

Alexander: Hello, could you show me one of those T-shirts?

Assistant: Here's a nice one. What size?

Alexander: Size 44, I think.

Assistant: Yes, here's one.

Alexander: How much is it?

Assistant: £4 .50

Alexander: Here's £5.00.

Assistant: That's 50 pence change.

Mike: Can I see your new T-shirt? Oh, it's very smart but it's not your size. Let's go and change it.

Alexander: Can you change this T-shirt, please?

Assistant: Why? What's wrong with it?
Alexander: It's too big for me. Have you got them in a smaller size?
Assistant: How about this one?
Alexander: Can I try it on?
Assistant: Certainly.
Mike: I think that's better. Ukrainian and British sizes aren't the same.

У МАГАЗИНІ

PHRASES USED BY A CUSTOMER - Фрази, що вживає покупець

I have some shopping to do today. — Мені потрібно дещо купити сьогодні.
to do the shopping, to go shopping — купувати, ходити за покупками
Have you ... on sale? — Чи є у вас .. у продажу?
How much is this? How much does it cost? ~~ Скільки це коштує?
What is the price of...? — Скільки коштує...?
I want to go and buy... — Я хочу піти і купити ...
The shop-window is nicely dressed. - Вітрина гарно оформлена.
When does the department store open (close)? — Коли відкривається (закривається) універмаг?
How long do they keep open on Saturdays? — До котрої години відчинено магазин по суботах?
It's closing time. — Час закриття магазину.
Let's go to the rag fair (second-hand shop). — Підемо на базар, де продають речі з рук.
This is a first-rate shop. — Це першокласний магазин.
Where can one buy gloves? — Де можна придбати рукавички?
Please tell me how to get to the textiles (ready-made clothes) department? — Скажіть, будь ласка, як пройти до відділу тканин (готового одягу)?
Here is a place where they sell gloves. — Ось тут продають рукавички.
Let's go over the counter. — Давайте підійдемо до прилавка.
I need a dress (socks, gloves). — Мені потрібна сукня (потрібні шкарпетки, рукавички).
Please give me a tooth-brush. — Дайте, будь ласка, зубну щітку.
I am in want of a hat. — Мені потрібен капелюх.
Do you sell ties? — Чи є у продажу краватки?
Where do you sell books? — Де у вас продаються книжки?
Where can one buy a radio-set? - Де можна купити радіоприймач?
Where can I receive my purchases? — Де я можу одержати мої покупки?
It does not suit me. — Це мені не підходить (не пасує).
Wrap it, please. (Roll it, please.) - Загорніть це, будь ласка.
I would like to have it tied up. — Зав'яжіть це, будь ласка.
I'd like to try it on. — Я хотів би це приміряти.
It's too loud (tight, long). — Це дуже яскраве (тісне, довге).

It fits me well. — Це мені якраз. (Це саме по мені.)
I am sorry but it isn't what I want. — Пробачте, але це не те, що мені потрібно.
I think this one will suit me best. — Я думаю, що це підійде мені якнайкраще.
I prefer this to that. — Я віддаю перевагу цьому.
I have selected (chosen) this one. — Я обрала це.
These are not so elegant as those. — Ці не такі вишукані, як ті.
I leave it to your choice. — Я покладаюсь на ваш вибір.

PHRASES USED BY A SHOP-ASSISTANT - Фрази, що вживає продавець

What can I do for you? — Чим я можу бути вам корисним?
Can I be of assistance? — Вам допомогти?
What size do you take in shoes (suit)? — Якого розміру туфлі (костюм) ви носите?
It's in (out of) fashion. — Це модно (не модно).
It's the latest fashion. — Це остання мода.
It suits you perfectly. — Це вам дуже пасує.
What do you wish to buy? — Що ви бажаєте купити?
Anything else you'd like? — Вам ще що-небудь?
Will this colour suit you? — Вам підійде цей колір?
This is in great demand now. — Зараз це користується великим попитом.

Тема 6.

BRITISH MEALS

1. Read and translate the text.

Breakfast in the British hotel is a large meal. It usually begins with a choice of fruit juice, porridge or corn-flakes. Then comes the main course with a choice of bacon and sausage, poached egg, boiled egg, scrambled egg, or fish. Finally there is toast and marmalade. You may choose tea or coffee to drink.

Lunch begins with soup, fruit juice or snack. For the main course there are three main choices: cold meat and salad, fish, or roast meat and two vegetables. Then there is a choice of sweets, such as hot apple tart, a hot milk pudding, cold fruit salad, or ice-cream. If you wish to finish the meal with coffee, you must pay for it as an extra. Also you may drink wine or beer, but wine is very expensive in England.

At about four o'clock there is a very light meal called tea. In England "everything stops for tea". English tea is tea with milk.

Dinner in a hotel is very similar to lunch. In an expensive hotel there is also often an extra fish course before the main course.

At the restaurant.

В ресторані.

1

Maitre D.: Good evening.

Mr. Novak.: Hello! I'd like to make a reservation for next Saturday night

Maitre D.: All right. How many are there in your party, sir, and what time would you like to come?

Mr. Novak: At 7:30, and there'll be four of us.

Maitre D: Just a moment, please... I'm afraid I don't have anything for four at 7:30. Would 8:00 be all right?

Mr. Novak: Yes it would.

Maitre D.: Your name, please

Mr. Novak: Novak.

Maitre D: All right, Mr. Novak, I've reserved a table for a party of four at 8:00 this coming Saturday.

Mr. Novak: Thank you. Goodbye.

Maitre D.: Goodbye.

2

Woman: Oh, it's lovely!

Man: Mmm, it smells wonderful! Shall we find a table?

Woman: No. the sign says "Please wait to be seated", so someone'll come and show us to a table. Here she comes now.

Hostess: Good evening. Two⁹

Man: We're expecting two or more in a few minutes, so there'll be four of us.

Hostess: Then I'm afraid it'll be about ten minutes before I can seat you. Would you like to have a cocktail in our lounge while you're waiting?

Woman: Oh. Yes, let's do that. Hostess: I'll let you know when your table's ready.

3

Mary: Excuse me, would you mind not smoking?

Paul: Oh, I'm sorry; I didn't realize it was bothering you. I'll just finish this cigarette...

Mary: I'd appreciate it if you'd put it out now. I'm allergic to smoke.

Paul: I'm sorry.

You will read three conversations in the restaurant. Pay attention to the way people ask the waiter about things on the menu.

Waiter: Have you decided, sir?

Customer: Not quite. What's chicken tebiyaki ?

Waiter: It's white meat-boneless chicken breast—marinated in a brown sauce that's a little bit sweet, and char-broiled for just a few minutes so it's still juicy. It's really very good.

Customer: It sounds good, all right. I'll take your word for it and try some.

Waiter: All right, one chicken tebiyaki.

Waiter: May I take your order?

Customer: I think so ... what are the stuffed mushrooms like?

Waiter: They're mushrooms filled with bread and cheese mixed with herbs and spices, and then baked. They're served warm. Would you like to try some?

Customer: No, thank you. I'll just have the beefsteak, medium-rare, please.

Waiter: Are you ready for dessert?

Customer: Yes, I believe so. What's your cheese-cake like?

Waiter: It's a very rich and creamy cheese-cake, and comes with whirled cream on top. Can I bring you a piece?

Customer: Oh, yes, that sounds delicious.

MEAL

1. Read and translate the text.

The process of chewing and swallowing food is called eating. Everything that can be eaten is called edible (eatable). We eat various food-stuffs: meat, fish, poultry, vegetables, fruit, eggs, fats, bread, etc. We partake food several times a day. This partaking of food at certain time is called a meal. Before having our meals we must cook our food. There are different ways of preparing it. We boil eggs, meat, fish, vegetables, water, milk. We roast meat. You will find the word "roast" on the menu card (bill of fares) at a restaurant. There is a special way of doing food called grilling.

We say that the meat is underdone or overdone when it is too much roasted or boiled. We fry eggs, meat, fish, vegetables. We stew fish, meat, vegetables, fruit and we stuff fish, poultry and vegetables. We cook soup, rice, dry fruit and vegetables, and before cooking the later, we peel, pare or scrape them. We dress meat, salad. We make breakfast, dinner, supper, tea, coffee, omelets, etc. We make (bake) bread. We put salt, sugar, pepper, mustard and various spices into our food to make it salted, sweet, sour. Food may be fresh (good) or unfit for eating. Food may taste good or bad, it may be tasty or tasteless. If the cake is good we say "The cake is a success", and if not, we say "The cake is a failure". If you have a special dinner or give a party you should know how to lay the table on such an occasion. First you spread the table-cloth and put out table-mats to protect the table from the hot dishes: a tureen of soup,

a bowl of hot vegetables, a platter of meat, a boat of sauce, etc. Then you take out of the drawer in the sideboard soup spoons for the soup, spoons for the sweet and all the cutlery - knives and forks (for the sweet as well). You should put the knives and the soup spoons on the right hand side and the fork on the left, except the spoon for the sweet which you put across the top. On the left of each guest you put a small plate for bread and on his right a wine - glass. Don't forget to put out the table napkins for each guest and place several salt-cellars, mustard-pots, pepper-boxes, etc. Once again have a look at the table and see if it is laid for each person. But where are the flowers? You shouldn't forget to put a bowl of beautiful flowers on the dinner-table. And what about the menu of the dinner-party? Begin with hors d'oeuvres followed by, say, a clear soup with meat pastries, the next courses may include either roast chicken with rice and vegetables, or roast duck with apples or veal cutlets with chips and so on. Then ice-cream for the sweet and fruit for dessert (served in a fruit bowl).

Words and word combinations

Taste - смак	salad – салат	corn-flakes – кукурудзі
Dish - блюдо	Porridge - каша	пластівці
Table - cloth - скатертина	fried potatoes (chips) - смажена картопля	bread – хліб
Napkin - серветка	chicken - смажене курча	cheese – сир
Fork - виделка	sugar - цукор	DRINKS
Knife - ніж	eggs - яйця	Juice - сік
Spoon - ложка	sausage - ковбаса	Tea - чай
Cup - чашка	butter - масло	Coffee - кава
Mug - кружка	pepper - перець	
Plate - тарілка	oil - олія	
Teaspoon - ложка для чаю	vinegar - оцет	
Glass - стакан		
tasty, delicious - смачний		

Тема 7.

HOBBIES

1. Read and translate the text.

Hobbies differ like tastes. If you have chosen a hobby according to your character and taste you are lucky because your life becomes more interesting. Hobbies are divided into four large groups: doing things, making things, collecting things, and learning things.

The most popular of all hobby groups is doing things. It includes a wide variety of activities, from gardening to travelling and from chess to volleyball.

Gardening is one of the oldest man's hobbies. It is a well-know fact that the English are very fond of gardening and growing flowers especially roses.

Both grown-ups and children are fond of playing different computer games. This is a relatively new hobby but it is becoming more and more popular.

Making things includes drawing, painting, making sculpture, designing costumes, handicrafts. Two of the most famous hobby painters were President Eisenhower and Sir Winston Churchill. Some hobbyists write music or play musical instruments. President Bill Clinton, for example, plays the saxophone.

Almost everyone collects something at some period in his life: stamps, coins, matchboxes, books, records, postcards, toys, watches. Some collections have no real value. Others become so large and so valuable that they are housed in museums and galleries. Many world-famous collections started in a small way with one or two items. People with a good deal of money often collect paintings, rare books and other art objects. Such private collections are sometimes given to museums, libraries and public galleries so that others might take pleasure in seeing them.

No matter what kind of hobby a person has, he always has the opportunity of learning much from it. By reading about the things he is interested in he is adding to what he knows. Learning new things can be the most exciting aspect of a hobby.

2. Answer the questions.

1. Tastes differ. Can you say the same about hobbies?
2. Have you chosen a hobby according to your character and taste?
3. Which hobby groups do you know?
4. The most popular hobby group is doing things, isn't it? What kind of activities does this group include?
5. What do you know about gardening?
6. Do you like computer games?
7. Are you fond of making things?
8. Do you know any hobbies of the famous people?
9. Have you ever collected anything?
10. What can be collected?
11. Do you know of any private collections that were given to museums or art galleries?
12. Do you agree that learning new things can be the most exciting aspect of a hobby? Why?

Tema 8.

MY LEISURE TIME

1. Read and translate the text.

They say that the way people spend their leisure time reflects their character. I can agree with it. Speaking about my personality, I am an easy-going and open-minded person, and I feel elated when I am with my friends. That is why I adore spending my leisure hours with my nearest and dearest. I cannot imagine my weekends without long heart-to-hearts conversation with my close friend in the nearest coffee house. I spend a huge chunk of time with my friends, because I love a company of interesting people and I feel perfectly well when I am out with my soul mates. We like to spend days on end in the open air – we find bliss in the contemplating nature. We also take pleasure from riding bikes, playing different outdoor games like tennis or volleyball, going for long walks, or just doing things on the spur of a moment.

As I am an all-rounder I am interested in many things — I love to visit different festivals, exhibitions, concerts. I always try to do something and my leisure time is never eaten into by gazing at the television. I have never been a television watcher – I find it incredibly boring. When the weather is terrible, I prefer to stay at big shopping malls all day long. There are an awful lot of interesting and exciting things to do there. My friends and I like to play bowling, to roller skate, to watch 5D movies and of course to go shopping.

It must be mentioned that my leisure activities also depend on the season of the year. In summer, I usually spend much time on the beach or near the pool. My summer holidays are pretty long so I have an opportunity to travel with my parents. Travelling is an essential part of my life and I believe that in the foreseeable future I will get my driver's license and will be able to travel by car with my friends. In winter, I can spend hours on end skating in the city park or play snowballs with my little nephews.

Buying a ticket

— Good morning. What can I do for you?

— I want to fly to London. Are there any seats available on Wednesday, next week?

— Are you flying alone, sir?

— Yes.

— What class?

— Economy.

— Just a moment, sir ...I'll check ... yeah ... there are a few seats left.

— Fine.

— What is your name, sir?

— Victor Klymenko.

Купівля квитка

— Доброго ранку. Чим можу допомогти?

— Я збираюся летіти в Лондон. У Вас є вільні місця на середу, наступного тижня?

— Ви летітимете один?

— Так.

— Яким класом?

— Економічним.

— Хвилинку, сер ... я перевірю ... так ... декілька місць лишилось.

— Чудово.

— Назвіть, будь-ласка своє прізвище.

— Віктор Клименко.

— As a rule, we sell Ukrainian citizens return tickets. You can buy an open return.

— O.K. How much is it?

— It's one thousand, one hundred and fifty-five grivnas, including airport taxes.

— May I pay in cash?

— Certainly, sir. Here you are. Flight PS501.

— What time is the flight due to depart?

— It leaves at 8.55 a.m., but you must check in one hour prior to departure, sir.

— And what time does it arrive in London?

— 10.30 local time. There's two hours time difference, you know.

— Thank you very much.

— Як правило, ми продаємо громадянам України квитки в обидві сторони. На зворотній рейс Ви можете купити квиток з відкритою датою.

— Гаразд. Скільки це коштуватиме?

— 1155 гривень, включаючи податок.

— Можна заплатити готівкою?

— Звичайно, сер. Ось Ваші квитки. Рейс номер PS501.

— О котрій годині відлітає літак?

— О 8:55 ранку. Але Ви маєте зареєструватися за годину до відправлення.

— А коли літак прибуває до Лондону?

— О 10:30 за місцевим часом. Ви маєте знати, що різниця у часі дві години.

— Дуже дякую.

Слова та вирази з теми:

Can I help you?

I'd like to speak to Mr White, please.

Wait a minute, please.

to be in

to be out

What is it?

This is Mr White speaking.

Klymenko, here

Is that TST Systems?

to accept smb's proposal

to travel by air

As far as I know... .

to be in(on) time

If it isn't too much trouble.

Remember me to (give my regards to)

Mr Pospelov. Have a good trip.

single (double) room

available

Чим можу допомогти? (Стандартна відповідь на телефонний дзвінок).

Я би хотів поговорити з м-ром

Уайтом.

Хвилинку, будь-ласка.

бути на місці

вийти

У чому справа?

Говорить м-р Уайт.

Клименко слухає

Це компанія ТСТ Системз?

приймати пропозицію кого-небудь

летіти на літаку

Наскільки мені відомо... .

встигнути

Якщо це Вас не обтяжить.

Передайте від мене привіт м-ру

Поспелову. Щасливої дороги.

As a rule
open return ticket

How much (is it)?
to pay in cash

одно(двох)місний номер наявний,
який є у розпорядженні
Як правило
квиток "туди і назад" з відкритою
датою на зворотній рейс
Скільки це коштує?
платити готівкою

Тема 9.

THE LITERATURE. MY FAVOURITE AUTHOR

1. Read and translate the text.

Ukrainian literature contains a lot of glorious names. Among them one can name Lina Kostenko, Pavlo Zagrebelny, Vasyl Stus, Roman Ivanychuk. One can continue this list for many pages. But I want to tell you about the work of Oles Honchar. This author can justly be called the conscience of Ukraine. In his works such problems as the good and the evil, the honour and the dishonour, the love and the hate were raised. His book “Praporonostsi” was one of the first true stories about the Great Patriotic War in the Ukrainian literature.

“Tronka”, “Ziklon”, “Tvoya Zorya” — all these are the novels about the difficult fate of a person in the modern world, about his place among other people, about his moral choice. The most famous novel “Sobor” is also about it. This novel was unknown to the reader for a long period of time, it was banned. Some philosophical, moral, historic and ecological problems are considered in it, in particular, the problem of the historic memory of the nation. “Sobor” became the symbol of existence of spiritual bonds between the generations. This novel left no one indifferent. Unfortunately, this marvellous novel became the last written by the writer. This outstanding man died not long ago, and this event hurt every person. Oles Honchar is my favourite writer and I always liked his books because of their beautiful language, meaningful plots and unusual fates of the characters.

Тема 10.

MY FAVOURITE HOLIDAY

1. Read and translate the text.

Christmas to me is a celebration, which includes spending quality time with my family and loved ones, decorating the entire house, inside and out, and shopping for the people I love. Doing this with the people I love is what means the most to me.

Spending Christmas with my family is very important to me. We usually gather and celebrate at my grandparent's house. We spend the day cooking, baking cookies, and preparing a big Christmas dinner, with all the trimmings.

Decorating for Christmas is so much fun. My grandfather always draws a new background scenery, for the Nativity scene, that he displays every year. He, my uncles, brother-in-law and my boyfriend start with the decorations for the outside of the house. Every year, my grandparents add a little more to the outside decorations. My mom, grandmother, aunts, sister, the children and myself decorate the inside of the house. My grandmother has so many indoor decorations that they can not all possibly be displayed. We try to change the decorations, which we put out every year.

The men finish up just about the same time as we women and then it is time to decorate the tree together. This is the part I love the most. The tree is always real, and always decorated with as many lights as possible. Most of the ornaments have been collected over the years and are very old. They have become real family treasures. We all have a favorite one that we each put on the tree.

I am not usually a shopper, but during the Christmas season, I actually enjoy shopping. I rarely go into department stores, but during the Christmas season, I love to shop.

The stores are so beautifully decorated and very festive. I can easily get carried away, with spending so much money. I must admit the thought of spending too much money hardly comes to mind. I can just picture of look on the faces, of my family and that brings me so much joy. Some, gifts I have picked out and purchased months ahead of time, either through catalogs, or shopping a little early, when stores have sales. Others, I struggle to decide what gift to purchase, even up to the very last minute possible. One thing is for certain, by the time my shopping is done, I am exhausted, but happy and excited, about Christmas.

I feel so fortunate, to have my family throughout the year, but especially, at Christmas time. When showing, my family and the people who is close to me just how much I love them and what exactly they mean to me. That is so very important to me. Christmas, for me is about being with my loved ones, sharing a day loving each other and showing each other exactly how we all feel.

Tema 11.

SPORT IN OUR LIFE

1. Read and translate the text.

People all over the world are fond of sports and games. Sport makes people healthy, it keeps them fit, it makes them more organized and better disciplined. It unites people of different classes and nationalities. Many people do sports on their

personal initiative. They go in for skiing, skating, table tennis, swimming, volleyball, football, body-building, etc.

All necessary facilities are provided for them in our country: stadiums, sport grounds, swimming pools, skating rinks, skiing stations, football fields.

Sport is paid much attention to in our educational establishments. Gymnastics is a part of children's daily activities in the kindergartens. Physical culture is a compulsory subject at schools and colleges.

Professional sport is also paid much attention to in our country. In the city, where I live, there are different sporting societies, clubs and complexes.

Practically all kinds of sports are popular in our country, but football, gymnastics and tennis enjoy the greatest popularity.

As for me, I go in for table tennis (ping-pong). It needs mobility, liveliness and much energy. It keeps me in a good form. I have been playing table tennis for five years, but the more I play, the more I like it. I get a real joy taking part in competitions or simply playing with my friends. Sometimes, I go to tennis courts. Certainly, there's a great difference between my manner of playing and such favourites as Jim Courier, Stephan Edberg, Pete Sampras, Boris Becker, Per Korda, but I train with great pleasure and hope to play as well as the best players do.

Tema 12.

GOING TO THE DOCTOR'S

1. Read and translate the text.

Everybody knows that when we are ill, we must call the doctor (the doc). He examines us and diagnoses the illness (disease). When we have a headache, a stomach ache, a sore throat, a cold, or a pain in some part of the body, we call the doctor. He takes our temperature and our pulse. He listens to our heart and our lungs, examines our stomach or the part where we have a pain (the part of the body which hurts us) and tells us what is the matter with us. He says: "You have a slight temperature", or: "You have the flu", or: "You have caught a cold", or: "You have heart disease".

The doctor prescribes medicine, and gives us a prescription, which we take to the chemist, who makes up the medicine. The doctor says: "I shall prescribe some medicine. I want you to take this medicine twice a day, before (or after) meals". Don't forget that you must always hide the medicine away from the children.

If you follow the doctor's orders, you get better. If you disobey the doctor, you may get worse, and even die. We must obey the doctor if we want to recover from the illness. If we have a temperature we must stay in bed and take the medicine he prescribes. If we can not get better at home, we must go to hospital.

If you need an operation, for example, if you have appendicitis, a surgeon performs the operation on you. If you are too ill to walk, we go to hospital in the ambulance. After our illness, when we are discharge from the hospital, we can go to a sanatorium until we are

When we have toothache (when a tooth hurts us) we go to the dentists. The dentist examines our teeth. The dentist asks: "Which tooth hurts you? He says: "That tooth has a cavity. I must stop it (I must put in a filling.) if the tooth is too bad, the dentist extracts it.

DIALOGUE: AT THE DOCTOR'S

Mr. Williams: Good morning, doctor.

Doctor: Hello, Mr. Williams. Take a seat. What seems to be the trouble'?

Mr. Williams: I'm not sure, doctor. But I haven't been feeling too well. I think I must have a touch of flu.

Doctor: Mm. There's a lot of it going round at the moment. What are the symptoms?

Mr. Williams: I'm feeling very tired, and I'm aching all over. I've been sneezing a lot, and feeling pretty feverish, hot and cold all the time. Oh, and I've got a sore throat.

Doctor: Any vomiting?

Mr. Williams: No, but I don't feel very hungry. I've got no appetite at all.

Doctor: Well, let's have a look at you. Open your mouth. "Aah". Yes, your throat's a bit inflamed, and the glands in your neck are swollen. Can you just unbutton your shirt? I want to listen to your chest. Breathe deeply. Right. I'll just take your temperature. Don't say anything for a minute; just keep the thermometer under your tongue. I'll write out a prescription for you, but you know the best way to fight off a cold is just to go home, go to bed, and take the medicine and plenty of fluids.

Тема 13.

ENVIRONMENTAL PROTECTION

1. Read and translate the text.

Our planet Earth is only a tiny part of the universe, and it is so far the only place where human beings can live.

We always polluted our surroundings. But until now pollution was not such a huge problem. People lived in the countryside and couldn't produce such amount of pollution that would lead to a dangerous situation on a global scale.

With the development of industrial cities, which create huge amounts of pollutants, the problem has become real. Nowadays our planet is in serious danger.

Global warming, acid rains, air and water pollution, overpopulation are the problems that threaten human lives on the Earth.

Every year world industry pollutes the air that we breathe with. A great number of cities suffer from smog. Rainforests are cut down. Their disappearance upsets the oxygen balance. As a result, some rare species of animals, birds, fish and plants are extinct. A lot of seas, rivers and lakes are filled with poison like industrial and nuclear wastes, chemical fertilizers and pesticides. The pollution of air and the world's ocean, destruction of the ozone layer is the result of man's careless interaction with nature, a sign of the ecological crisis.

People should consider their attitude to the environment. Some progress has already been made in this direction. Numerous conferences have been held by a lot of agencies to discuss problems facing ecologically poor regions. Greenpeace is also doing much to preserve the environment.

What can we do to save our planet? First of all, people should switch to alternative forms of power, such as solar power or wind power. Secondly, the use of atomic power must be banned. Thirdly, we need to recycle. It's the art of turning waste into new products. It would be a good idea if people started riding bicycles instead of driving cars. We are obliged to protect nature. If everybody cares, it will make a difference.

Tema 14.

EVERYDAY LIFE

1. Read and translate the text.

I wake up at seven o'clock in the morning. I use an alarm clock, which plays my favorite song for a pleasant beginning of the day. Sometimes it is difficult to break away from the pillow, especially in winter period, when days are so short and it is completely dark behind the window. Three times a week I begin my day with physical exercises – with running. I put on my sneakers and a sports suit, stick headphones into my ears and run to the park. There I make three circles around the pond and turn back home. Then I have breakfast. I make breakfast by myself. It always consists of toasts, eggs and coffee, and when my mom is at home I eat porridge. After breakfast I have a contrast shower, put on my jeans and T-shirt, comb hair, brush teeth and go to the university.

At 8 o'clock I meet my friend who lives in the neighboring house and we continue our trip together. On the way we discuss current events, laugh and tell stories to each other. Meeting my friend in the morning cheers me up and makes my everyday routine better. The route to our university is not very long but we like not to hurry and to enjoy morning.

My classes at the university start at eight. As a rule, my group has three or four double-lessons. Each double-lesson lasts an hour and ten minutes. There is a

big break after the second double-lesson when we are able to visit our canteen and have a quick snack. I study in an economic faculty so I have a great number of economic double-lessons. I have to strain my brains, so at the end of the school day I feel very tired. I go home at half past three. There I have dinner. I usually eat food that my mother made for me the day before. I eat soup and meat with vegetables. After dinner I feel energetic again. I do my homework as quick as possible and finally I am free. The most exciting part of the day begins.

There are several options of my further day activities. The thing that never changes is that everything I do, I do with my friends. When it is warm we like to ride bicycles or go to the park. When it is cloudy or rainy we go to the cinema, or to the entertainment center, where we play bowling and pool. Sometimes we visit each other's homes. In winter we have an interesting pastime too. There is a huge skating rink in our block with music and lights. We enjoy skating and boys are fond of playing hockey. On the hills near the park we ride snow skates and ski. Also we like to play snowballs.

At 5 o'clock I go to the dancing school. I've been attending dances since my childhood and I do it very well. I can dance using several styles and my trainer sometimes allows me to teach little children. This activity doesn't take me more than an hour and a half.

On Friday, when I have no assignments, I like to visit my granny. She always gives me something tasty. We drink tea and eat pancakes or donuts. I can spend a lot of time at my granny's. She has a dog, so after the tea we go for a walk with it. The dog's name is Grey. It is very clever and executes various commands.

At 7 o'clock I have supper at home with my family. My mother and my father return home from their offices and my little brother is taken away from kindergarten. We enjoy being together again. We speak about the day events; give each other advice and so on. After the supper I usually help my mother with the housework: wash dishes, wipe dust and take the trash out.

At 8 o'clock I begin to prepare for bed. I read an interesting book, watch movies or surf the Internet. When it is necessary I repeat my assignments. Then, at eleven o'clock I go to bed. Sometimes, before I fall asleep I like to listen to my Walkman. That makes my dreams more pleasant. That is what my common day looks like.

Of course all days are different. Moreover, weekends and holidays are always unique and unrepeatable. On birthday parties I usually go to bed later. I like holidays because it is always very boring to live using the same schedule. By the way, my family likes to travel twice a year. During these periods we have many adventures, see interesting sites and relax from our routine.

Tema 15

TRANSCARPATHIAN REGION GEOGRAPHIC OVERVIEW

1. Read and translate the text.

Transcarpathia is the most southwestern region in Ukraine bordering with Romania, Hungary, Slovakia and Poland.

The region occupies the southwestern part of the Ukrainian Carpathian Mountains and the neighboring northeastern part of Central Danube Lowland. The area of the Transcarpathia is 12,800 square kilometers.

The population of the region is 1,279,000 (Ukrainians — 78,4%, Hungarians — 12,5%, Russians — 4%, Romanians — 2.5%, Gypsies — 1%, Slovaks — 0,6%, Germans — 0,3%). Other cities of region are Mukacheve, Beregovo, Svalyava, Volovec, Khust, Chop, Rakhovo, Vinogradovo, Perechin, and Tyachevo.

The territory is mountainous and hilly, and is covered with deciduous and coniferous forests, and alpine meadows. The highest point in the region is mount Hoverla (2061 m) in the Carpathians. In the lowlands are fertile fields, orchards and vineyards.

The climate is temperate-continental with a comparatively long spring, mild summer, warm fall, and cool winter.

Numerous rivers demarcate the terrain of the region. The largest rivers are Tysa, Borzhava, Tereblya, Rika, Uzh, and Latorytsya. There are several small mountain lakes of glacial origin. The most known of them is Lake Synevyr (989 meters above sea level).

More than 360 varieties of mineral waters have been discovered and researched. These waters are used in the treatment of various diseases of the digestive and circulatory systems. Also some of the mineral waters are used for physiotherapy purpose.

There are 10 sanatoriums in the region. The most known of them are Carpathy, Sonyashne Zaccarpatty, Polyana, Kvitka Polonyny, Perlyna Carpat, and Shayan.

To serve the needs of travelers the Latorytsya tourist complex in Mukacheve, 10 tourist centers with 9 branches, and three mountain shelters operate in the region. They can accommodate a total of 4,000 people. There are also 12 ski trails in the region, which are operated only during the winter.

2. Answer the questions.

1. Tell about the geographic position of Transcarpathia.
2. What is the highest point in the region?
3. Describe the climate of the region.
4. What are the largest rivers of the region?
5. Which lake is the most known of mountain lakes of glacial origin?
6. How many varieties of mineral waters have been discovered in the region?
7. How are these mineral waters used?

ГРАМАТИКА
СИСТЕМА ИМЕННИКА
(THE NOUN)

1. Give the plural of the following nouns.

Cap, task, port, lake, comb, pig, hand, song, tube, name, meal, glove, room, day, letter, opera, country, city, duty, industry, life, leaf, shelf, loaf, potato, photo, zero, dress, bus, fox, page

2. Use Is/Are there any. Write questions and answer them.

(there/be) milk in the fridge?

(there/be) good films on TV tonight?

(there/be) water in the swimming pool?

(there/be) fruit on the table?

(there/be) sweets in the packet?

3. Insert some or any into the sentences.

1 Jim doesn't have brothers but he has two sisters.

2 Please get me.cold water.

3 They haven't got.....new magazines in that shop.

4 Here'sfruit juice for you andtea for your mother.

5 Please don't put.....milk in my coffee.

6 There are.....apples in the bag but there aren't.....oranges.

4. Paraphrase the following using the Possessive Case.

1 the pen that belongs to Jack

2 the camera that belongs to my friend

3 the books that belong to her pupils

4 the shoes that belong to the girl

5 the arrival of the actors

6 the window of this room

7 the back of the chair

ЗАЙМЕННИК
(THE PRONOUN)

1. Circle the correct words.

1 My teacher's nice. She's/Her name is Mrs Evans.

2 Their/They're from Cardiff.

3 Our/We're in group F-11.

- 4 Tom is she's/her boyfriend.
- 5 I'm/My favourite actor is Leonardo DiCaprio.
- 6 His/He's in group with Amy, Glen and Oliver.
- 7 What are your/you're favourite activities?

2. Rewrite these sentences with these or those.

- 1 This is my pencil. (*These are my pencils.*)
- 2 That's his pen.
- 3 This is her file.
- 4 Is this your piece of paper?
- 5 Is that my notebook?
- 6 This isn't his cassette.
- 7 That isn't your video.
- 8 That photo is yellow.

3. Circle the correct words.

- 1 'Are these my tickets?'
'No, yours / mine are on the table.'
- 2 Is this Dave's football shirt?'
'No, his / mine is in his sports bag.'
- 3 'Have you got Linda's passport?'
'No, yours / hers is at the hotel.'
- 4 Is this your jacket or Sue's?'
It's mine / hers. Look. It's got my name in it.'
- 5 Is this green car your parents'?'
'No, yours / theirs is blue.'
- 6 'Mike, is this our train?'
'No, his / ours is at quarter past three.'
- 7 'Is this Sandra's T-shirt?'
'No, hers / ours has got a big blue S on it.'

6. Change the sentences so they end with the underlined words. Add the apostrophe to the correct word, like the example.

- 1 My parents have got a red car. - *My parents' car is red.*
- 2 His friends have got a beautiful sailing boat.
- 3 Your sisters have got very nice friends.
- 4 The actors have got interesting stories about the theatre.
- 5 My grandparents have got a very attractive flat.
- 6 Her neighbours have got an untidy garden.
- 7 Our penfriends have got long summer holidays.

ПРИСЛІВНИК
(THE ADVERB)

1. *Answer the questions using the comparative degree of the adverbs.*
- Does Peter drive the car as carefully as Tom?
 - Does a taxi run as fast as a bus?
 - Did Jane speak as calmly as Helen?
 - Did you come as late as your brother?
 - Does Nick speak English as slowly as Peter?
 - Does Harry get up as early as his father?

2. *Transform the following sentences using adverbs instead of the given adjectives.*
- His answer was good.
 - John is a slow eater.
 - Mary's translation of the text is correct.
 - My companion was a quick walker.
 - She was a careless cook.
 - His arrival was unexpected.
 - My friend is an excellent dancer.

ПРИЙМЕНИК (THE PREPOSITION)

1. *Read the text and answer the questions that follow.*

The Greens live in a very beautiful cottage. Mrs Green is looking out of the sitting room window. Mr Green is going through the front door into the cottage. Outside the cottage there is a garden. There are some children playing in the garden. Bill is climbing up the tree and Jane is sitting down a slide. Inside the kennel there is Butch, their dog. Next to the kennel Ann is climbing onto a swing. Timmy, the cat, is walking along by the wall towards the garden shed. Grandpa is standing at the shed door.

- Where do the Greens live?
- What is Mrs Green doing?
- Where is Mr Green going?
- Where is the garden?
- Where are the children?
- Where is Bill climbing?
- Where is Jane sliding?
- Where is Butch?
- Where is Ann?
- Where is Ann climbing?
- Where is Timmy walking?
- Where is grandpa standing?

2. *Complete the sentences with: in, on, at.*

1. Christmas is ... the 25 th of December.	8. It's hot ... summer.
2. It is cold ... winter.	9. He woke up late ... the morning.
3. I always have a nap ... the afternoon.	10. She moved home ... 1989.
4. My birthday is ... October.	11. We usually don't go out ... Mondays.
5. She left late ... night.	12. It's windy ... autumn.
6. Sue's party is ... 4 o'clock ... Friday.	

7. We watch cartoons on TV ... the evening.

13. Her daughter was born ... August 2nd.

14. They got married ... July.

ПРИКЛАДНОЕ
(THE ADJECTIVE)

1. Give the comparative and superlative degree of the following adjectives.

Attractive, bad, big, dark, easy, expensive, funny, good, intelligent, light, nice, pretty, safe, short, slim, thin, wide

2. Paraphrase the following sentences as in the model. Use more and less.

1 maths / English (difficult)

Maths is more difficult than English.

English is less difficult than maths.

2 Brad Pitt / Keanu Reeves (attractive)

3 Love / money (important)

4 Robin Williams / Steve Martin (funny)

5 homework / housework (boring)

6 Trainers / shoes (comfortable)

7 Istanbul / London (sunny)

3. Complete the sentences with the correct adjective in the comparative form.

Busy, cheap, easy, formal, long, practical, young, colourful
--

'I'm ninety years old now but when I was (1), I wore very fashionable clothes. I wore (2)clothes in those days. Now I prefer black and grey. Skirts were (3) When I was a girl. You didn't see women's legs. Men wore (4) Clothes in those days. They didn't wear jeans to parties. Clothes cost a lot in those days. I think they are (5) Now. Clothes are also (6) To wash now. You can just throw them in a washing machine. Clothes are (7) Today because nobody has time to wash clothes by hand. Women are (8) Today because they have jobs and families.'

4. Write questions with Which or Who. Use the superlative degree of adjectives.

1 romantic film / of all time *Which is the most romantic film of all time?*

2 hot month / in your country

3 good cook / in your family

4 bad singer / in your family

5 funny film / this year

6 boring programme / on TV

7 popular sport / in your country

8 young person / in your class

**ЧИСЛІВНИК
(THE NUMERAL)**

1. Read and write the following cardinal numerals.

- a) 3; 13; 30; 4; 14; 40; 5; 15; 55; 9; 19; 90
- b) 23; 56; 78; 34; 78; 89; 35; 62; 19; 44; 51
- c) 136; 278; 651; 905; 318; 785; 999; 482
- d) 1,763; 34,675; 986,651; 11,730; 7,432
- e) 1,765,432; 5,674,983; 543,981,539

2. Form, read and write ordinal numerals from the following.

- a) 7; 4; 8; 9; 5; 12; 3; 2; 1; 13; 15; 19; 10
- b) 20; 21; 36; 60; 43; 40; 75; 88; 91
- c) 100; 120; 125; 200; 230; 234; 571; 893

3. Read and write the following dates.

9.03.1814; 22.06.1941; 9.09.1945; 23.11.1928; 12.04.1961; 27.10.1999;
30.11.2004; 24.12.2006

**ГРУПА ЧАСІВ INDEFINITE
THE PRESENT INDEFINITE TENSE**

1. Circle the correct form of the verb in each sentence.

- 1 Sue live/lives in a beautiful flat in London.
- 2 We like/likes going to discos and dancing.
- 3 My mother and father get/gets up early.
- 4 You collect/collects photos of pop star.
- 5 My uncle work/works in a restaurant.
- 6 Marta and Dana come/comes from Brazil.

2. Use the underlined verb to complete the second sentence.

- 1 I like music magazines. My brother ... computer magazines.
- 2 I go to Manchester university. My sister ... to Bristol university.
- 3 I study languages. My boyfriend ... medicine.
- 4 I collect postcards. Inga ... stamps.
- 5 I play the guitar. My mother ... the piano.

3. Complete the text. Use the words in brackets.

Fizen Ozturan (1) ... (live) in Istanbul. She's a student but on Saturdays she (2) ... (work) in her father's sport shop. I (3) ... (love) sport. I (4) ... (go) windsurfing and

diving and I (5) ... (play) volleyball at university. My father (6) ... (think) football is great but he (7) ... (not play) it. He (8) ... (watch) it on television! I (9) ... (not watch) TV a lot. I haven't got time.

THE PAST INDEFINITE TENSE

1. Underline the correct form. Past Simple: to be

- 1 Mrs Thatcher was /were Britain's first woman prime minister.
- 2 The Ptolemy was/were kings of Egypt.
- 3 George Washington was/were the first president of the United States.
- 4 Leonardo Da Vinci and Sandro Botticelli was/were Italian Renaissance artists.
- 5 Albert Einstein was/were a physicist.

2. Fill in the blanks with the Simple Past of the verbs in brackets.

- 1 We..... (go) to Thailand on holiday last year.
- 2 Last Sunday, I.....(have) breakfast in bed.
- 3 I..... (read) eight books last summer.
- 4 We.....(see) beautiful paintings by Picasso in the museum.
- 5 My mother.....(buy) a computer yesterday.
- 6 Mrs Santoni..... (give) us a lot of homework on Tuesday.
- 7 Jill..... (write) seven letters on Monday.
- 8 My friend..... (meet) Ricky Martin after the concert last Saturday.

3. Use the cues to write sentences in the Past Simple.

- 1 I often make new friends in the holidays. (Last summer/three)
Last summer I made three.
- 2 My sister usually goes to bed late. (Last night/two in the morning)
- 3 My parents are often angry with my brother. (Yesterday/angry with him)
- 4 My grandfather often loses his glasses. (Yesterday/them three times!)
- 5 Mrs Rafter usually leaves at eight. (Yesterday/at nine)
- 6 David usually works in a shoe shop on Saturdays. (Last Saturday/in a clothes shop)
- 7 John often sings at parties. (Last night/for two hours!)
- 8 We usually play tennis in the summer. (Last summer/every day)

4. Put the verbs in the Past Simple negative.

I (1) (enjoy) my last holiday. I (2) (meet) any nice people and the sun (3)(shine) once. We (4) (go) swimming because it was very cold. I went to one party on the beach but I (5) (know) anybody. And I (6) (dance) because I (7)(like) the music.

THE FUTURE INDEFINITE TENSE

1. Make questions and answer them. Use the Future Indefinite.

- 1 Which city (be) the hottest?
Which city will be the hottest tomorrow?
It will be hottest in tomorrow.
- 2 (it/rain) in London tomorrow?
- 3 Where (it/snow)?
- 4 (it/be) warm in Cairo?
- 5 What (the weather/be) like in New York?
- 6 Which city (have) the coldest weather?
- 7 How many places (have) rain?
- 8 (it/be) cloudy in Barcelona?
- 9 (Dublin/have) wet weather tomorrow?
- 10 What (the temperature/be) in Paris?

2. Use **will** or **won't** and **complete the sentence.**

IN 150 YEARS FROM NOW...

- 1 There (not/be) any schools.
- 2 Children (study) everything on the Internet.
- 3 People (go) to Mars for their holidays.
- 4 People (not/eat) food.
- 5 They (only eat) special pills.
- 6 People (live) to the age of 150.
- 7 Cars (not/use) petrol.
- 8 people (not/need) to sleep.

ΓΡΥΠΙΑ ΨΑCIB CONTINUOUS THE PRESENT CONTINUOUS TENSE

1. Use verbs in the Present Continuous.

Jim: I've got my holiday photos, Sue. Look! This is me in Turkey. I (1)(windsurf) . And this is a photo of my parents. They (2) (sunbathe) by the pool.

Sue: Who's this?

Jim: That's Dave. He (3) (read) a magazine . And here's a photo of me and my sister. We (4) (sit) in a cafe. And this is a photo of my mother. She (5) (buy) some postcards. Here's another photo of me. (6)(play) volleyball on the beach. And this is my sister. She (7)..(eat) a very large ice-cream.

Sue: Who is this person?

Jim: That's you, Sue. You (8)(sleep). I took that photo after Emma's birthday party last week!

2. Choose the correct verb for each gap and put it in the Present Continuous.

he/teach? stay, look, take, sit, you/have? drink,
not/listen

We're on holiday in Turkey. We (1)..... in Kalkan, a beautiful town on the coast Right now, I (2)in a cafe and I (3) at the sea. I (4)a glass of orange juice. My brother is talking to two American girls at the next table but the girls (5)to him! My parents (6)photos of the fishing boats. (7)a nice time with your uncle in California? (8)you to windsurf?

THE PAST CONTINUOUS TENSE

1. Make up the following interrogative and negative.

1. She was standing alone before the fire. 2. They were crossing the street at the wrong place. 3. I was listening to their conversation/4. They were talking about our party. 5. George was preparing for his examination the whole day. 6. She was playing the piano when you came in. 7. The children were doing their homework at six. 8. Their son was going to be a painter.

2. Change the following into the Past Continuous.

1. The man is standing near the door. 2. Tom told a story. 3. The children swam in the river. 4. Is Mary wearing a white dress? 5. She went to the cinema. 6. They did not work in the garden. 7. We are not sitting by the window. 8. The workers built a bridge. 9. The girl tried on a dress. 10. The old man spoke in a low voice.

3. Put questions to the italicized words.

1. The man *was reading a magazine* when somebody knocked at the door. 2. He was waiting/*or a bus*. 3. *The boy* was skating. 4. The students were dancing *when I opened the door*. 5. The girl was eating *ice-cream* when we-came in. 6. She was looking *after her little brother*. 7. The pupils were discussing *a story*. 8. The man was passing the theatre *when the clock struck ten*. 9. It was snowing *when we went out*. 10. The boy was running *very fast*.

THE FUTURE CONTINUOUS TENSE

2. Make the following interrogative and negative.

1. John will be coming soon. 2. We shall be flying to Kherson at this time tomorrow. 3. You will be meeting him every day. 4. We shall be packing our things when you come. 5. He'll be going to school soon.6. Jack will be looking for you all afternoon. 7. Mother will be cooking all day tomorrow. 8. We'll be walking among the New York skyscrapers this time tomorrow. 9. He'll be waiting for you. 10. They will be sending you invitations to dinner all summer.

3. *Turn the following into the Future Continuous.*

1. They were having dinner at three. 3. I am doing my morning exercises. 3. The children will ski in the afternoon. 4. The girl was reciting a poem. 5. I shall wait for you at the metro station. 6. The boys will play hockey. 7. The students will discuss it on Friday.

4. *Answer the following questions.*

1. What will you be doing at four o'clock tomorrow? 2. What will you be doing at this time tomorrow? 3. What will you be doing at this time on Sunday? 4. What will your mother be doing at this time on Sunday? 5. Suppose I come to your place at nine this evening. What will you be doing? 6. Will you be learning German next year?

ΓΡΥΠΑ ΨΑCIB PERFECT THE PRESENT PERFECT TENSE

2. *Make the following interrogative and negative.*

1. Mary has switched on the light. 2. My relatives have received the parcel. 3. Our grandfather has travelled much. 4. The boy has passed all his exams. 5. The little girl has broken the cup. 6. The director has signed the order. 7. They have seen "Swan Lake" at the Bolshoi Theatre. 8. You have paid for the stamps. 9. The pupils have solved the problem. 10. Robert has come back.

3. *Do as you are told and say what you have done.*

Model: *Open your book. - I have opened my book.*

1. Clean the blackboard. 2. Close your book. 3. Put your pen on the table. 4. Bring your daybook. 5. Open the door. 6. Write the word "table" on the blackboard. 7. Show me your note-book. 8. Put your pencil into your bag. 9. Take your English book out of your bag. 10. Come up to the table.

4. *Use the affirmative form of the Present Perfect instead of the negative form of the Present Continuous.*

Model: *I am not reading the book. — I have read the book.*

1. The teacher is not explaining the rule. 2. Mother is not cooking dinner. 3. I am not doing my homework. 4. The boy is not washing his hands. 5. We are not having breakfast. 6. Tom is not painting the fence. 7. I am not cleaning my teeth. 8. The girl is not learning the poem. 9. I am not mending my socks. 10. The children are not drinking milk.

5. *Extend the following sentence as in the model.*

Model: *I am not going to do this exercise. — I am not going to do this exercise because I have done it already.*

1. I am not going to read this story. 2. I am not going to see this film. 3. We are not going to discuss this book. 4. He is not going to have dinner. 5. They are not going to repair the road. 6. I am not going to buy a TV set. 7. She is not going to wash the dishes. 8. I am not going to answer this letter. 9. I am not going to turn off the tape recorder. 10. We are not going to learn this poem by heart.

THE PAST PERFECT TENSE

6. *Make the following interrogative and negative.*

1. The pupils had translated the text before the bell rang. 2. Kate had done her lessons by eight o'clock. 3. Peter had studied English before he entered the institute. 4. The girls had cleaned the room by the time their mother came back. 5. We had reached the village before the sun set.

7. *Change from direct into indirect speech.*

Model: Paul said, "I **met** her at the department store,"—Paul said that he **had met** her at the department store.

1. The woman said, "I studied German at school." 2. The teacher said, "I saw them in Kyiv." 3. The girl said, "I have already spoken to them." 4. The pupils said "We have done the exercises". 5. The man said "I lived in Kaniv at that time." 6. He said, "I did not recognize your handwriting." 7. His aunt said, "I was at home at that time." 8. The girl said, "I spent my holidays in the country."

8. *Replace the information in brackets by the Past Indefinite or the Past Perfect.*

1. Yesterday we (to discuss) the film which we (to see) some days before. 2. When my sister (to go) to the theatre, I (to begin) to write the letter. 3. The children (to fall asleep) by ten o'clock. 4. He (to tell us) many interesting things he (to see) in Lutsk. 5. Peter (to show) us the bicycle his father (to buy) for him. 6. Mother (to cook) supper by the time they (to come) home.

THE FUTURE PERFECT TENSE

9. *Read and translate the sentences.*

"I will live there quietly till the money comes through. I will be sensible, this time, I won't let it get burned, I'll find out first where it's needed, where it can be used. And then I *will have done* what I must do. And by then, I will know how to make myself useful. And by then, also, I *will have travelled further* than I will ever travel here. I will see what it is like, that other world. Not many people go there, but to that place I shall go". 2. "Who knows", he thought, "perhaps when I am fifty / *will have forgotten* the extreme gloom into which I sank". 3. I suppose you *will have finished typing* before the cleaner goes, Miss Murchison. If not, please remember to extinguish the light and to hand the key to Mrs. Hodges in the basement.

10. Replace the infinitives in brackets by the Future Indefinite or the Future Perfect.

1. He (*to receive*) the telegram tomorrow. 2. He (*to receive*) the telegram by tomorrow. 3.1 (*to do*) the exercises by seven o'clock. 4.1 (*to do*) the exercises in the afternoon. 5. By this time you (*to take your examination*). 6. You (*to take*) your examination next week. 7. The teacher (*to correct*) our dictations in the evening. 8. The teacher (*to correct*) our dictations by the next lesson.

МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА MODAL VERBS

Can, could, shall (will) be able (to)

1. *Translate into Ukrainian.*

1. She can take her examinations next June. 2. He cannot be in the street now: it's pouring! 3. What cannot be have done, I wonder! 4. I am anxious about her. She cannot be taking a walk so late. 5. You cannot have done it. I don't believe it. 6. A new-born puppy cannot see. 7. She cannot be still sleeping. 8. Could you let me know about the meeting? 9. Your friends will be able to help you tomorrow. 10. I shan't be able to come in time.

2. *Translate into English.*

1. Я можу написати твір за дві години. 2. Мій старший брат вміє грати на гітарі. 3. Я не зміг відповісти на його запитання. 4. Не може бути, щоб вона не чекала нас. 5. Невже він не склав іспит? 6. Ти зможеш прийти на мій день народження? 7. Можу я взяти твій конспект з хімії? 8. Ми не змогли купити квитки на прем'єру у нашому театрі. 9. Невже вони виїхали в Канаду?

May, might, shall (will) be allowed (to)

1. *Translate into English.*

1. Можна сісти? 2. Можу я зачинити вікно? 3. Я можу прийти заздалегідь. 4. Ти зможеш пообідати зі мною. 5. Вона, можливо, хвора. 6. Можна цьому хлопчикові погратися твоїми іграшками? 7. Можна мені ввімкнути світло? 8. Завтра, можливо, буде злива. 9. Можливо, вона забула твою адресу. 10. Можна нам користуватися словниками?

Тестові завдання
1 рівень

1. John.....a new bike yesterday.

Відповідь:

- 1. bought
- 2. buying
- 3. buys
- 4. have bought

2. Mark.....coffee at the moment.

Відповідь:

- 1. makes
- 2. made
- 3. is making
- 4. had made

3. We.....to the cinema yesterday.

Відповідь:

- 1. are going
- 2. went
- 3. go
- 4. had gone

4. Tomorrow he.....his grandmother.

Відповідь:

- 1. visit
- 2. visited
- 3. is going to visit
- 4. is visiting

5. Shea new dress next week.

Відповідь:

- 1. buys
- 2. is going to buy
- 3. bought
- 4. has bought

6. Last month they.....on holiday to France.

Відповідь:

- 1. go

- 2. are going
- 3. went
- 4. is going

7. Hefootball in the park yesterday.

Відповідь:

- 1. plays
- 2. is playing
- 3. played
- 4. play

8. They.....their dinner at the moment.

Відповідь:

- 1. ate
- 2. are eating
- 3. eat
- 4. eaten

9. Shea letter at the moment.

Відповідь:

- 1. wrote
- 2. is writing
- 3. writes
- 4. will write

10. I.....my homework now.

Відповідь:

- 1. am doing
- 2. do
- 3. did
- 4. done

11. Simon.....the windows now.

Відповідь:

- 1. is going to clean
- 2. cleaned
- 3. is cleaning
- 4. cleans

12. Last Easter they.....to their village.

Відповідь:

- 1. went
- 2. go

- 3. are going
- 4. gone

13. I..... my favourite cartoon yesterday.

Відповідь:

- 1. watched
- 2. am going to watch
- 3. watch
- 4. will watch

14. Ben.....a book now.

Відповідь:

- 1. is reading
- 2. reads
- 3. read
- 4. are reading

15. I.....a new record tomorrow.

Відповідь:

- 1. am going to buy
- 2. buy
- 3. bought
- 4. am buying

16. He.....the dog to the park yesterday.

Відповідь:

- 1. takes
- 2. took
- 3. is going to take
- 4. take

17. They.....in a restaurant last night.

Відповідь:

- 1. ate
- 2. are eating
- 3. eat
- 4. have been eating

18. Listen! The birdsin the garden.

Відповідь:

- 1. sang
- 2. are singing
- 3. sing

4. will sing

19. They.....the car tomorrow.

Відповідь:

1. wash
2. washed
3. are going to wash
4. washing

20. The girl.....to her mother now.

Відповідь:

1. talks
2. is talking
3. talked
4. has talked

2-рівень

21. My sister and I from Scotland.

Відповідь:

1. we are
2. am
3. are
4. is

22. How old?

Відповідь:

1. are you
2. you are
3. you have
4. have you

23. They.....in London.

Відповідь:

1. no live
2. don't live
3. live not
4. doesn't live

24. Where Mary live?

Відповідь:

1. does
2. do

- 3. are
- 4. is

25. Where are Geoff and Anne? in the garden.

Відповідь:

- 1. They're siting
- 2. They sitting
- 3. There sitting
- 4. They're sitting

26. Where yesterday?

Відповідь:

- 1. was you
- 2. you were
- 3. were you
- 4. did you be

27. Theylast week.

Відповідь:

- 1. didn't come
- 2. came not
- 3. don't came
- 4. didn't came

28. What..... doing at nine o'clock yesterday evening?

Відповідь:

- 1. Peter were
- 2. Peter was
- 3. did Peter
- 4. was Peter

29. I didn't hear the phone because when it rang, I a shower.

Відповідь:

- 1. had
- 2. was having
- 3. have had
- 4. having

30. My cousinsseen a kangaroo.

Відповідь:

- 1. have never
- 2. never have
- 3. has never

4. haven't never

31. Have youto Canada?

Відповідь:

1. ever been
2. ever gone
3. been ever
4. gone ever

32. I'm sorry. Mrs Johnson hasn't..... .

Відповідь:

1. arrived just
2. already arrived
3. arrived already
4. arrived yet

33. My husband and I to Edinburgh in 2001.

Відповідь:

1. have moved
2. moved
3. did moved
4. has moved

34. Ito London five times already this week.

Відповідь:

1. went
2. have gone
3. have been
4. was going

35. Margaret has.....here since February.

Відповідь:

1. being worked
2. working
3. been working
4. been worked

36. I'm a vegetarian. Imeat since I was a child.

Відповідь:

1. haven't eaten
2. don't eat
3. haven't been eating

4. am not eating

37. When we arrived, the train the station.

Відповідь:

1. already left
2. had already left
3. had left already
4. has left already

38. When Carol was younger, she in a jazz band.

Відповідь:

1. use to sing
2. sang usually
3. was singing
4. used to sing

39. What..... do tomorrow?

Відповідь:

1. you are going to
2. are you going
3. you are going
4. are you going to

40. Are you thirsty? make you a drink?

Відповідь:

1. Will I
2. Shall I
3. Do I
4. I'll

3-рівень

41. 'Who.....?' '..... to get through to Helen.'

Відповідь:

1. do you phone...I'm trying
2. are you phoning...I'm trying
3. are you phoning...I try
4. do you phone...I try

42.to Turkey every year for your holidays?

Відповідь:

1. Are you going
2. Were you going

- 3. Have you gone
- 4. Do you go

43. I, I can't see as well as I used to.

Відповідь:

- 1. am admitting
- 2. admits
- 3. admit
- 4. was admitting

44. Jane me that you're thinking of emigrating.

Відповідь:

- 1. told
- 2. tell
- 3. is telling
- 4. tell

45. Kathy..... a few minutes ago.

Відповідь:

- 1. has left
- 2. leaves
- 3. left
- 4. had left

46. We..... to the tennis club since we moved here.

Відповідь:

- 1. have belonged
- 2. belong
- 3. belonged
- 4. are belonging

47. After she hospital, she had a long holiday.

Відповідь:

- 1. leaves
- 2. is leaving
- 3. has left
- 4. left

48. When he realised I at him, he..... away.

Відповідь:

- 1. looked...was turning
- 2. was looking...turned

- 3. was looking...was turning
- 4. looked...turned

49. When the builders were here I them cups of tea all the time.

Відповідь:

- 1. had made
- 2. am making
- 3. made
- 4. make

50. When I went into the bathroom, I found that the bath..... .

Відповідь:

- 1. overflows
- 2. overflowed
- 3. had overflowed
- 4. is overflowing

51. I was sure that I him before.

Відповідь:

- 1 had met
- 2 am meeting
- 3 meet
- 4 met

52. Your eyes are red?

Відповідь:

- 1. did you cry
- 2. have you been crying
- 3. have you cried
- 4. do you cry

53. this holiday for ages.

Відповідь:

- 1. We're looking forward to
- 2. We've been looking forward to
- 3. We look forward to
- 4. We've look forward to

**54. When I saw the vase in the shop window, I knew it was exactly what I
..... .**

Відповідь:

- 1. looked for
- 2. look for

- 3. had been looking for
- 4. have looked for

55. hard all year, so I felt that I deserved a holiday.

Відповідь:

- 1. I work
- 2. I'd been working
- 3. I'd work
- 4. I'm working

56. Ione of my special desserts for dinner, if you like.

Відповідь:

- 1. make
- 2. 'm going to make
- 3. 'll make
- 4. 'm making

57. If Jack phones I you know.

Відповідь:

- 1. 'm going to let
- 2. let
- 3. 'm letting
- 4. 'll let

58. 'Has anybody offered to look after the children?' 'Jo..... it.'

Відповідь:

- 1. is to do
- 2. 's going to do
- 3. does
- 4. will do

59. The next train to Newcastle. at 3.45. [station announcement]

Відповідь:

- 1. will leave
- 2. is leaving
- 3. is going to leave
- 4. leave

60. When you..... Dave, tell him he still owes me some money.

Відповідь:

- 1. are going to see
- 2. are seeing
- 3. see

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При вивченні курсу «Іноземна мова (англійська)» для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, викладачем можуть використовуватися такі **методи**: аналітико-синтетичні, проблемно-пошукові, дослідницькі, творчі, кейс-ситуації, практичні, інформаційні, репродуктивні, інтерактивні.

За **формою** організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів перевірка може бути: індивідуальною, парною, груповою, фронтальною.

За **формами контролю (оцінювання) та методами демонстрування результатів навчання** можуть бути: залік, усне та письмове опитування, фронтальне опитування, тестовий контроль, комп'ютерні тестові завдання, презентація наукової роботи, захист індивідуальних завдань, есе, проєкти, доповіді, наукова дискусія, аналітичне міркування, експрес-опитування, ситуативні завдання, самоконтроль.

Поточний контроль (аудиторна, самостійна (індивідуальна) робота та контрольний захід) проводиться викладачем на всіх видах аудиторних занять. Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення здобувача в освоєнні програмного матеріалу дисципліни.

Основне **завдання поточного контролю** – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти до виконання конкретної роботи.

Основна **мета поточного контролю** – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем для коригування методів і засобів навчання, так і здобувачами для планування самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитися у різних формах, які є найбільш відповідними до навчального матеріалу, що оцінюється таким чином: усне опитування, письмовий експрес-контроль на практичних заняттях та лекціях, виступ здобувача із доповіддю або повідомленням, участь у обговоренні, дискусії питань на практичних заняттях, комп'ютерне, бланкове тестування тощо.

Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома здобувачів на початку модулю. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є складовою визначення підсумкової оцінки і враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з даної дисципліни із відповідним коефіцієнтом. Поточний

контроль основної частини матеріалу дисципліни рекомендується завершувати не пізніше передостаннього навчального тижня семестру.

Форми та порядок оцінювання знань аудиторної роботи здобувачів пропонує викладач-лектор (керівник курсу) за участю викладачів, які ведуть семінарські (практичні) та лабораторні заняття. Поточна аудиторна діяльність здобувача оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою.

Поточний контроль **аудиторної роботи** рекомендується здійснювати за такими **критеріями**:

Тест (тест досягнень, тематичне тестування) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його здобувачами. Перевага тестів у їх об'єктивності, тобто незалежності перевірки та оцінки знань від викладача. Форма подання тестових завдань визначається викладачем.

Критерії оцінювання тестових завдань:

«Відмінно» - 100% - 90% вірних відповідей

«Добре» - 89% - 75% вірних відповідей

«Задовільно» - 74% - 60% вірних відповідей

«Незадовільно» - до 60% вірних відповідей

Методи письмового контролю - забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння. У письмовій роботі здобувачу необхідно продемонструвати теоретичні знання та вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних задач, практичних ситуативних проблем.

Критерії оцінювання письмової роботи здобувачів:

«Відмінно» - виставляється за повну, правильну і обґрунтовану відповідь в письмовій формі. Здобувач оволодів понятійним апаратом, уміє конкретизувати теоретичні положення, виділяє суттєве в навчальному матеріалі, відповідає логічно, послідовно, уміє впевнено використовувати засвоєні способи дій в нових ситуаціях, типових, варіативних чи нестандартних.

«Добре» - показник хорошої успішності, її виставляють за правильну обґрунтовану письмову відповідь, з якої видно, що здобувач розуміє теоретичний матеріал і володіє навичками і уміннями самостійної навчально-пізнавальної діяльності, допускаючи при цьому деякі несуттєві помилки під час виконання письмової роботи.

«Задовільно» - показник задовільної успішності, яка свідчить про те, що знання мають розрізнений, фрагментарний характер, що здобувач здатний відтворити певну суму фактичних знань (іноді не усвідомлюючи в цілому їх

глибини, узагальненості) і використовує засвоєні способи дій в нестандартних умовах за зразком.

«Незадовільно» - виставляється за неправильну відповідь, яка не відповідає змісту вивченого матеріалу і свідчить про нерозуміння його основних положень. В письмових відповідях мають місце грубі помилки.

Методи усного контролю – бесіда, доповідь здобувача, роз'яснення, відповіді на запитання. Основою усного контролю слугує монологічний наратив здобувача (у підсумковому контролі – більш повний, системний виклад матеріалу) або запитально-відповідна форма – бесіда, дискусія, у якій викладач ставить запитання і очікує на аргументовану відповідь, міркування здобувача. Усний контроль проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі.

Виконання практичних робіт визначає рівень знань, умінь здобувача з предмету, його ставлення до навчання, ступінь пізнавальної активності, свідомості; вміння мислити, розв'язувати самостійно різноманітні завдання. Для практичних занять залежно від обсягу дисципліни, кількості аудиторних годин, відведених на цей вид роботи, кількості питань з тем занять, виходячи з обґрунтованих фізіологічних норм навчального навантаження здобувача, викладачем для кожного здобувача встановлюється обов'язковий мінімум виступів на семінарських заняттях у семестрі і мінімальна кількість виступів з обговореннями поставлених питань (участь у дискусіях); виконання в повному обсязі аудиторної роботи, обов'язкових завдань СРЗ.

Загальними критеріями оцінювання усних відповідей виконання творчих, проблемно-пошукових та дослідницьких завдань є: повнота розкриття питання; самостійність мислення, здатність до творчого пошуку, аналізу, генерування ідей, логіка викладу, культура мовлення; емоційність та переконливість; використання основної та додаткової літератури; вміння робити порівняння та висновки.

Критерії оцінювання здобувача на практичних заняттях:

«Відмінно» - прояв декількох видів активності на занятті: виступ із повідомленням, відповіді на запитання викладача, участь у колективних дискусіях, диспутах та обговоренні матеріалу тощо.

«Добре» - прояв меншої активності на занятті: виступ із повідомленням, відповіді на запитання викладача, слабка участь у колективних дискусіях, диспутах та обговоренні матеріалу з допущенням певних недоліків чи неточностей.

«Задовільно» - прояв одного виду активності на занятті: відповідь на запитання викладача, яка є неповною та не чіткою, участь у колективних дискусіях, диспутах та обговоренні матеріалу є малоактивною, здебільшого ініційована викладачем.

Пасивна присутність на занятті не оцінюється.

Здобувач, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач може відпрацювати пропущені практичні заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи (в тому числі індивідуальні завдання проблемно-пошукового та дослідницького характеру). Самостійна (індивідуальна) робота здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Контроль, оцінювання і облік поточної успішності на аудиторних (практичних) заняттях, самостійної (індивідуальної) роботи здійснюється шляхом виставлення в журналі обліку роботи викладача оцінок за чотирибальною (**національною**) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Якщо оцінюється кілька складових, то результатом є **середньоарифметична оцінка**.

Самостійна робота здобувачів (в тому числі індивідуальна робота здобувачів), як складова поточного контролю і **у складі аудиторної роботи**, оцінюється під час поточного контролю певної теми на відповідному занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

«Відмінно» - здобувач міцно засвоїв теоретичний матеріал; глибоко і всебічно знає зміст дисципліни; аргументовано представляє його в різних видах самостійної роботи; висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; логічно мислить, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

«Добре» - здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал з теми або курсу; демонструє уміння його практичного застосування; висловлює міркування з приводу тих чи інших проблем; опрацював рекомендовану літературу; аргументовано викладає його в самостійній роботі, проте припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного в самостійній роботі.

«Задовільно» - здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної дисципліни, опрацював рекомендовану літературу, але при виконанні завдань плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

«Незадовільно» - здобувач не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується у рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Реферат – вид письмової роботи, який перевіряє рівень засвоєння здобувачами основних положень з певної теми чи курсу, сформованість категоріально-понятійного апарату, уміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.

Критерії оцінювання реферату і його захисту :

- самостійність у розробці проблеми (творчий характер, вміння аналізувати теоретичний матеріал, обґрунтованість сформульованих рекомендацій);
- якість оформлення роботи (стиль викладу, грамотність, бібліографія, ілюстративний матеріал);
- повнота презентації (чіткість у формулюванні актуальності, мети і завдань роботи, вміння зробити правильні висновки, культура мовлення).

«Відмінно» виставляється, якщо: обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю; одержані результати систематизовані, висновки є переконливими; продемонстровано вільне володіння матеріалом теми чи курсу; оформлення роботи відповідає встановленим вимогам.

«Добре» виставляється, якщо: обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю, дослідження виконане; одержані результати систематизовані, але висновки не є переконливими, є не суттєві зауваження до оформлення роботи.

«Задовільно» виставляється, якщо: тема не розкрита повністю; одержані результати систематизовані недостатньо; висновки зроблені непереконливо; під час захисту продемонстровано недостатній рівень володіння матеріалом дослідження.

«Незадовільно» виставляється, якщо: тема практично не розкрита; висновки непереконливі; погано володіє матеріалом дослідження, неспроможний відповісти на запитання; є суттєві зауваження до оформлення списку літератури.

Комп'ютерна презентація - публічне подання певних здобувачем відомостей, матеріалу у зручному для сприйняття форматі, у вигляді кольорових карток-слайдів до певної теми, на яких розміщують текстову і графічну інформацію.

Критерії оцінювання презентацій:

- повнота розкриття теми;
- структуризація інформації;
- наявність і зручність навігації;
- відсутність граматичних, орфографічних і мовних помилок;
- відсутність фактичних помилок, достовірність поданої інформації;

- наявність і правильність оформлення обов'язкових слайдів (титульний, зміст, про проект, список джерел);
- оригінальність оформлення презентації;
- обґрунтованість і раціональність використання засобів мультимедіа та анімаційних ефектів;
- грамотність використання кольорового оформлення;
- використання авторських ілюстрацій, фонів, фотографій, відеоматеріалів;
- розміщення і комплектування об'єктів; єдиний стиль слайдів.

«Відмінно» виставляється за умови: відповідності змісту презентації темі; наявності правильного оформлення презентації; якісно підготовленої практичної розробки; дотримання всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту; оригінальності оформлення презентації.

«Добре» виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.

«Задовільно» виставляється при наявності суттєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.

«Незадовільно» виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Проміжний контроль – контроль, який проводиться з метою аналізу поточної успішності здобувачів та попереднього виявлення і можливого попередження неуспішності здобувачів. Проведення проміжного контролю ініціюється проректором з науково-педагогічної роботи чи деканом відповідного факультету. Проміжний контроль виставляється на підставі поточної успішності за національною шкалою у формі усного опитування. Результати проміжного контролю виставляються викладачем у «Журналі обліку роботи викладача» та у «Журналі обліку роботи академічної групи», але не враховуються у загальному розподілі балів і не включаються до жодного виду робіт із коефіцієнтом. Форма проведення проміжного контролю визначається викладачем.

Критерії оцінювання проміжного контролю:

«Відмінно» - повністю розкрив зміст поставленого завдання чи проблеми; чітко зрозумів зміст, при цьому володіє спеціальною термінологією; послідовно і логічно викладає матеріал. Допускається 1-2 неточності у викладанні матеріалу, які не приводять до помилкових висновків.

«Добре» - правильно розкрив основний зміст матеріалу; вільно оперує термінологією. У відповіді можливі 2-3 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві висновки та узагальнення, не грубі помилки, які не впливають на конкретний зміст.

«**Задовільно**» - зміст питання викладено поверхнево, не завжди послідовно; відповідь неповна, але суть завдання в цілому розкрита; у використанні термінології є неточності.

«**Незадовільно**» - не розкрито основний зміст завдання; допущені грубі помилки в кінцевих висновках; здобувач слабо володіє спеціальною термінологією.

Контрольний захід є обов'язковою складовою поточного контролю з навчальної дисципліни, проводиться один раз на семестр, за всіма темами змістовних модулів у формі **модульної контрольної роботи**. Оцінювання контрольного заходу проводиться за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим для всіх здобувачів.

До контрольного заходу (модульної контрольної роботи) допускаються всі здобувачі незалежно від результатів поточного контролю. Викладач-лектор (керівник курсу) за участю викладачів, які ведуть семінарські (практичні) розробляють контрольні завдання (варіанти, тести тощо); враховують обсяг і правильність виконаних завдань.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

«**Відмінно**» - ставиться за правильне виконання всіх завдань;

«**Добре**» - ставиться за виконання 75 % від усіх завдань;

«**Задовільно**» - ставиться, якщо правильно виконано більше 60% від запропонованих завдань;

«**Незадовільно**» - ставиться, якщо завдань виконано менше за 60 % від запропонованих завдань.

Результати контрольного заходу здобувача, який не з'явився на нього, також оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

Підсумкова оцінка за поточний контроль виставляється за національною шкалою як сума середньоарифметичних оцінок всіх його складових (аудиторної, самостійної роботи (в т.ч. ІРЗ) та контрольного заходу)), помножених на відповідні вагові коефіцієнти, виставляється в журналі обліку роботи викладача, журналі обліку роботи академічної групи та облікових документах деканату.

Підсумковий (семестровий) контроль – залік.

Здобувач вважається допущеним до семестрового контролю (заліку) з навчальної дисципліни за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених робочою програмою дисципліни.

Присутність здобувача на заліку не є обов'язковою, він може виставлятися викладачем автоматично за умови, якщо:

1. Здобувач виконав усі види навчальної роботи (за результатами поточного контролю: аудиторна, самостійна (в.ч. ІРЗ), контрольний захід));
2. Його середньозважений бал знаходиться у межах 2,51...5,00;
3. Здобувача цілком задовольняє підсумкова оцінка.

Підсумкова оцінка з дисципліни диференціюється за національною шкалою (“зараховано”, “незараховано”), 100-бальною та шкалою ECTS.

У разі, якщо здобувача не задовольняє отримана підсумкова оцінка, він повинен бути фізично присутнім і скласти залік. У цьому випадку накопичені бали за усі складові поточного контролю (аудиторна, самостійна (в т.ч. ІРЗ), контрольний захід)) не враховуються.

Для складання підсумкового контролю здобувачами **заочної форми навчання** розробляються білети. Кожне питання (завдання) білету оцінюється за національною шкалою. Підсумкова оцінка визначається як середньоарифметичне всіх складових відповіді на заліку. Ваговий коефіцієнт оцінки на заліку становить для здобувачів заочної форми навчання – 1.

Критерії оцінювання знань здобувачів при складанні заліку здобувачів заочної форми навчання та денної форми навчання, у разі якщо їх не задовольняє отримана підсумкова оцінка є:

Кожне питання оцінюється за національною шкалою. В окремих випадках, якщо виникають сумніви в оцінці знань здобувача або відповідь здобувача не достатньо повна, позбавлена логічності й визначеності, викладач може задавати додаткові (уточнюючі) питання в рамках білету. Відповіді на додаткові запитання впливають на оцінювання завдань білету.

«**Відмінно**» - У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано; мова є грамотною; витримано науковий стиль представлення матеріалу. У відповіді продемонстровано нешаблонність мислення, вільне володіння термінологічним апаратом освітнього компонента; високий рівень володіння лекційним матеріалом та додатковим матеріалом, винесеним для самостійної роботи.

«**Добре**» - Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні; здобувач володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі здобувач простежується певна складність аргументації відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді здобувач демонструє високий рівень володіння лекційним матеріалом та середній рівень володіння додатковим матеріалом.

«**Задовільно**» - Відповідь на контрольне питання є неповною, не достатньо осмисленою. Здобувач фрагментарно розкриває аспекти навчального матеріалу, припускається помилок у використанні термінології

навчальної дисципліни. Рівень володіння лекційним матеріалом та додатковим матеріалом є поверхневим.

«Незадовільно» - У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; здобувач слабо володіє термінологією дисципліни.

Відповідь практично відсутня, здобувач демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією; виявляє низький рівень навичок пояснення і обґрунтування фахових явищ і ситуацій.

У підсумку відповіді на білет підраховується середньозважений бал (в даному випадку середньозважений бал дорівнює середньоарифметичному), що є підсумковою оцінкою за екзамен для здобувачів **заочної форми навчання**.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

ЛІТЕРАТУРА

Літературні джерела представлені в науковій бібліотеці МДУ (НБ)

1. Англійська для повсякденного спілкування : Допущено Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів ВУЗів / За ред.Шпака В.К. – 2-ге вид. доповнене і перероблене. – Київ : Вища школа, 2001. – 302 с.
2. Голіцинський, Ю. Граматика. Збірник вправ / Ю. Голіцинський, Н. Голіцинська. – 5-те вид., випр. та доп. – К : Арії, 2006. – 544 с. – (Англійська мова для школярів).
3. Дубровін, М. І. English for everybody. Англійська для всіх : експрес-навчання / М. І. Дубровін. – 2-ге видання. – К. : Україна, 1994. – 440 с.
4. Погожих, Г. М. Англійська граматики в таблицях і схемах : Навчальний посібник / Г. М. Погожих. – Харків : Торсінг плюс, 2008. – 112 с.
5. Falla, T. Headway video : Aktivitiy book. Pre-intermediate / T. Falla. – Oxford : OUP, 2001. – 80 с.
6. Methold, Ken Let's Read and Write in English. Beginner [Електронний ресурс] : збірник розказов на англійском языке. Книга 2 / Ken Methold, Gillian Flaherty, Jocelyn Hargrave. – Обнинск : Титул, 2002. – 48 с.
7. Murphy, R. English grammar in use. A self-study reference and practice book for intermediate students. / R. Murphy. – Cambridge : CUP, 2002. – 350с.
8. Soars, Lis & John Headway: Workbook : Workbook / Lis & John Soars. – Elementary. – Oxford : OUP, 2001. – 80 с.

Допоміжна (Д)

1. English Vocabulary in Use. Michael McCarthy. Cambridge University Press 2001 – 309p.
2. “TotalEnglish”. Richard Acklam. Longman Press 2003 – 177p.
3. “The Heinemann English Wordbuilder”. Guy Wellman, 266p.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.teacherjournal.com.ua>
2. <http://www.english-grammar.com.ua>
3. http://www.bbc.co.uk/ukrainian/learning_english
4. Top 10 Lessons I Learned from 10 Biographies of Most Successful People
https://www.youtube.com/watch?v=sdRHGR8yVbw&ab_channel=SuccessSecretsTV
5. Family relations. My family.
https://www.youtube.com/watch?v=vSwjnkBsIrs&ab_channel=FluentWorlds
6. Home. My home. Kinds of rooms.
https://www.youtube.com/watch?v=m27Cck_LGHc&ab_channel=EasyEnglish
https://www.youtube.com/watch?v=5b--wk0rn6A&ab_channel=EasyEnglish
7. Grocery Store Vocabulary: shop in English
https://www.youtube.com/watch?v=ijQDxwUGIOg&ab_channel=SpeakEnglishWithVanessa
8. Meals
https://www.youtube.com/watch?v=bgfdqVmVjfk&ab_channel=EasyEnglish
9. Hobby.

https://www.youtube.com/watch?v=tgVtVoxzwDI&ab_channel=EnglishSingsing
https://www.youtube.com/watch?v=yW3ORzaRXt8&ab_channel=KizeBae

Навчально-методичне видання

ІНОЗЕМНА МОВА (АНГЛІЙСЬКА)
Методичні вказівки до організації самостійної роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальностей
C1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями);
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Тираж 10 пр.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.

Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>